

Mišljenje Ministarstva finansija, br. 011-00-64/2014-04 od 05.01.2015. godine

1. Mestom prometa usluga kliničkog ispitivanja lekova smatra se mesto u kojem primalac usluga obavlja delatnost ili ima poslovnu jedinicu za koju se pružaju usluge, odnosno mesto u kojem primalac usluga ima sedište ili prebivalište. S tim u vezi, na promet usluga kliničkog ispitivanja lekova koji obveznik PDV vrši stranom licu, tj. licu koje u Republici Srbiji nema sedište ni stalnu poslovnu jedinicu za koju se pruža usluga, odnosno prebivalište (dalje: strano lice), PDV se ne obračunava i ne plaća, dok se na promet predmetnih usluga koji obveznik PDV vrši domaćem licu (licu koje ima sedište, odnosno prebivalište na teritoriji Republike Srbije), PDV obračunava i plaća na propisani način. U oba slučaja, obveznik PDV koji pruža predmetne usluge ima pravo na odbitak prethodnog poreza po tom osnovu uz ispunjenje propisanih uslova.

Međutim, kada obveznik PDV, na osnovu ugovora sa stranim licem, organizuje kliničko ispitivanje lekova koje vrše zdravstvene ustanove u Republici Srbiji (npr. klinički centri), tako što ugovor o pružanju usluga kliničkog ispitivanja lekova zaključuju zdravstvena ustanova i obveznik PDV koji organizuje kliničko ispitivanje lekova, usluga koju taj obveznik PDV pruža stranom licu ne smatra se uslugom kliničkog ispitivanja lekova, niti uslugom posredovanja kod pružanja predmetne usluge. S tim u vezi, na promet usluga organizacije kliničkog ispitivanja lekova u Republici Srbiji koje obveznik PDV koji organizuje kliničko ispitivanje lekova pruža stranom licu, PDV se obračunava po opštoj stopi PDV od 20%, s obzirom da se mestom prometa predmetnih usluga smatra mesto u kojem pružalac usluge obavlja delatnost, tj. Republika Srbija, a obveznik PDV ima pravo na odbitak prethodnog poreza po tom osnovu (npr. PDV koji mu je od strane zdravstvene ustanove obračunat za promet usluga kliničkog ispitivanja lekova).

* * *

Odredbama člana 3. Zakona o porezu na dodatu vrednost ("Sl. glasnik RS", br. 84/2004, 86/2004 - ispr., 61/2005, 61/2007, 93/2012, 108/2013, 6/2014 - usklađeni din. izn., 68/2014 - dr. zakon, 142/2014 i 5/2015 - usklađeni din. izn. - dalje: Zakon) propisano je, da su predmet oporezivanja PDV isporuka dobara i pružanje usluga koje poreski obveznik izvrši u Republici uz naknadu, u okviru obavljanja delatnosti, kao i uvoz dobara u Republiku.

Promet usluga, u smislu ovog zakona, su svi poslovi i radnje u okviru obavljanja delatnosti koji nisu promet dobara iz člana 4. ovog zakona (član 5. stav 1. Zakona).

Mesto prometa usluga je mesto u kojem pružalac usluga obavlja svoju delatnost, a ako se promet usluga vrši preko poslovne jedinice, mestom prometa usluga smatra se mesto poslovne jedinice (član 12. st. 1. i 2. Zakona).

Prema odredbama člana 12. stav 3. tačka 4) podtačka (9a) Zakona, a izuzetno od st. 1. i 2. ovog člana, mestom prometa usluga smatra se mesto u kojem primalac usluge obavlja delatnost ili ima poslovnu jedinicu za koju se pruža usluga, odnosno mesto u kojem primalac usluge ima sedište ili prebivalište, ako se radi o uslugama kliničkog ispitivanja lekova i medicinskih sredstava.

U skladu sa odredbom člana 14. Zakona o lekovima i medicinskim sredstvima ("Sl. glasnik RS", br. 30/2010 i 107/2012 - dalje: Zakon o lekovima), lek je proizvod koji se stavlja u promet u određenoj jačini, farmaceutskom obliku i pakovanju a koji sadrži supstancu ili kombinaciju supstanci za koju se pokazalo da ima svojstvo da leči ili sprečava bolesti kod ljudi, odnosno životinja, kao i supstancu ili kombinaciju supstanci koja se može koristiti ili primenjivati na ljudima, odnosno životinjama, bilo sa namerom da se ponovo uspostavi, poboljša ili izmeni fiziološka funkcija putem farmakološkog, imunološkog ili metaboličkog dejstva ili da se postavi medicinska dijagnoza.

Kliničko ispitivanje lekova je ispitivanje koje se vrši na ljudima da bi se utvrdila ili potvrdila klinička, farmakološka odnosno farmakodinamska dejstva jednog ili više ispitivanih lekova odnosno da bi se identifikovala svaka neželjena reakcija na jedan ili više ispitivanih lekova, ispitala resorpcija, distribucija, metabolizam i izlučivanje jednog ili više lekova s ciljem da se utvrdi njegova bezbednost, odnosno efikasnost (član 59. stav 1. Zakona o lekovima).

2. Napominjemo, malim obveznikom, u skladu sa članom 33. stav 1. Zakona, smatra se lice koje vrši promet dobara i usluga na teritoriji Republike i/ili u inostranstvu, a čiji ukupan promet dobara i usluga u prethodnih 12 meseci nije veći od 8.000.000 dinara, odnosno koje pri otpočinjanju obavljanja delatnosti procenjuje da u narednih 12 meseci neće ostvariti ukupan promet veći od 8.000.000 dinara, pri čemu je odredbom člana 33. stav 6. Zakona uređeno šta se smatra ukupnim prometom dobara i usluga iz stava 1. istog člana Zakona (promet dobara i usluga iz člana 28. stav 1. tač. 1) i 2) Zakona, osim prometa opreme i objekata za vršenje delatnosti). Saglasno odredbama člana 33. stav 3. i člana 38. stav 2. Zakona, mali obveznik ima pravo da se opredeli za obavezu plaćanja PDV podnošenjem evidencione prijave u skladu sa Zakonom. Opredeljenjem za obavezu plaćanja PDV stiču se sva prava i obaveze propisane Zakonom. S tim u vezi, a primera radi, mali obveznik koji isključivo vrši promet dobara i usluga u inostranstvu (prema čl. 11. i 12. Zakona) ima pravo da se opredeli za obavezu plaćanja PDV (tj. da postane obveznik PDV) i u tom slučaju, između ostalog, ima pravo na odbitak prethodnog poreza u skladu sa Zakonom.